

Rilke, Bachmann

Het Théâtre de l'Esprit Frappeur in Brussel presenteert een Franse versie van *Die Weise von Liebe und Tod des Cornetts Christoph Rilke* van Rainer Maria Rilke (1875-1926). Gisèle Oudart reist er in de regie van Thierry Génicot door de poëzie van de bekende Oostenrijkse dichter. Reizen (Namen, Sint-Genesius-Rode, Brussel, Auvelais, Charleroi) met *Rozen* van Rilke doet ook een muziek- en poëzieprogramma, bezorgd door de stem van Eveline Legrand en de harp van Susanna Mildonian in de regie van Michel Ducobu.

Het Théâtre Poème in Brussel van zijn kant spande samen met La Passerelle/Atelier Uta Wagner om deze laatste in de regie van Christine Delmotte op de affiche te brengen met een Franse versie van *Und Undine geht...*, waar de Oostenrijkse dichteres Ingeborg Bachmann (1926-1973) vindt dat totale liefde goed is als bron van inspiratie maar niet concreet beleefd kan worden. Hebt u het gemerkt? Bachmann werd geboren in het jaar waarin Rilke overleed.

Voorts wordt door hetzelfde Théâtre Poème nog *Alma Mahler* van Françoise Lalande aangekondigd, een evocatie van de figuur van Alma Schindler, echtgenote van de Oostenrijkse componist Gustav Mahler (1860-1911), met Monique Dorsel, Christiane Laborde, Agathe Anastique en Vania Dombrowszky in de regie van Patrick Collet.

Franz Grillparzer

Van al de hierboven opgesomde stukken worden er maar drie in het Duits gespeeld: de twee produkties uit Oostenrijk zelf – al wordt er, naar verluidt, door het Serapions Theater weinig of niet gesproken – en die van het Schiller Theater met Minetti. De overige acht worden door Fransen en Franstalige Belgen in de taal van Molière geseerveerd. Twee Vlaamse gezelschappen programmeren een stuk van Oostenrijkse herkomst in het Nederlands: het NTG en het RaamTeater.

Hugo Claus bewerkt *Des Meeres und der Liebe Wellen* van Franz Grillparzer (1791-1872), Oostenrijks klassieke theaterauteur, geboren op het ogenblik dat de overheersing van de Oostenrijkse Habsburgs in onze streken naar haar einde liep. Het gegeven van *De golven van de liefde en van de zee*, in 1829 gecreëerd onder de titel *Hero und Leander* en in 1831 onder zijn definitieve titel in het Burgtheater, werd door Grillparzer uit de Oudheid gehaald. Het

lijkt op dat van de twee koningskinderen: Leander zwemt over de Hellespont naar zijn geliefde Hero, priesteres van Aphrodite; de opperpriester die over haar kuisheid moet waken, dooft de lamp die Leander de weg wees. Het stuk behoort tot de pakkendste liefdeslyriek in de wereldliteratuur, in één adem genoemd met Shakespeares *Romeo and Juliet*, en wordt beschouwd als het mooiste van wat hij heeft geschreven. De Griekse context verhuult nauwelijks het Wenen van toen, met zijn burgerlijke bekrompenheid. De auteur ontvlucht er de politieke actualiteit waar hij met de strenge staatskanselier Metternich rekening had te houden. Een kluit voor Hugo Claus. Ulrich Greiff regisseert.

Ödön von Horváth

Walter Tillemans heeft voor *Verhalen uit het Weense Woud* in het RaamTeater op 't Zuid in Antwerpen de beste krachten gemobiliseerd: onder de acteurs Luc Philips, Julienne De Bruyn en Bert André, voor de bewerking van Ödön von Horváths *Geschichten aus dem Wiener Wald* (1931) huisdramaturg Pavel Kohout en voor de vertaling hiervan Walter Van Den Broeck. Von Horváth (1901-1938), Hongaar van geboorte, in het toenmalige Oostenrijk-Hongarije, wilde het "Volksstück" opnieuw leven inblazen. In dit werk kant hij zich tegen de "Volksgeist", de kleinburgerlij-

ke cultuur die in de grond reactionair is. Achter de façade van de Weense walsen en de gezellige cafés verbergt de kleinburger met zijn "Bildungsjargon", het beschavingsjargon van de grootstadsments, zijn egoïsme en totaal gebrek aan medegevoel. Kohout, Tsjechische balling die in Wenen woont, herleidde de vijftien verschillende plaatsen waar het oorspronkelijke stuk zich afspeelt en de talrijke rollen tot een tekst voor tien acteurs. Volgens Tillemans heeft het stuk iets profetisch: de auteur voelde de "Anschluss" door Hitler aankomen en in Europalia 87 Oostenrijk mocht het niet ontbreken "vooral nu overal in Europa de kwaadaardige symptomen die van het stuk een tragedie maken weer de kop opsteken". Het begint als een "gemütliche" avond met een hoop Weense kitsch, zegt Walter Van Den Broeck, maar onder de tekst ligt een mijnenveld verborgen. Daar is het de schrijver om te doen.

Met de traditie van het "Volks-theater" knopen in deze jaren '80 vele Oostenrijkse gezelschappen weer aan door het "boerse" repertoire en de dito speeltrant weer te gaan cultiveren, en auteurs als Wolfgang Bauer en Peter Turrini sluiten er door hun engagement bij aan. Dit tweetal komt in het RaamTeater met Pavel Kohout, Reinhard Urbach, Walter Van Den Broeck, Jan Christiaens en Walter Tillemans op 26 oktober een volle dag van gedachten wisselen over dit fenomeen.

Jef De Roeck

UIA speciale licentie theaterwetenschap

- 12 vakken te kiezen uit een aanbod van 22 theater- en dramacursussen, gespreid over twee jaar.
- studie en onderzoek van communicatieve, theoretische, sociologische, semiotische, dramaturgische, e.a. aspecten van het theatergebeuren.
- gericht op mediumkunde, dramaturgie, theaterkritiek, theatermanagement, theaterpublicistiek.

Informatie:

Universitaire Instelling Antwerpen

Departement Germaanse

Universiteitsplein 1

2610 Wilrijk

(03) 828 25 28 T 223 of 177